NOVICE
kmetijskih, obertnijskih in narodskih rečí.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XII. V Ljubljani v saboto 3. junia 1854. *List 44.*

Od zložbe (arondiranja) zemljiš.

(Dalje.)

Visoko c. k. ministerstvo notrajnih oprav, ktero želí po izgledu druzih deržav tudi v austrianskem cesarstvu postavo osnovati, po kteri bi se prostovoljni oglasi kmetovavcov za zložbo zemljiš izpeljevali, je ukazalo vsim kmetijskim družbam: naj povejo, kako bi se dala taka postava osnovati, da bi bila okoljšinam vsake dežele primerna, tedaj je visoko deželno poglavarstvo tudi krajnski kmetijski družbi velélo: naj razodene, kaj o tem misli, in naj odgovorí na 6 postavljenih vprašanj. Ob enem je tudi slavno ministerstvo vediti dalo, da so presv. cesar že v nekterih enacih zadevah milostljivo ukazali, da vse take spremembe posesti, po kterih se zložba zemljiš opravi, imajo pri prepisih v gruntne bukve oprostene biti navadnih vpisnih davšin.

Glavni odbor je vprašal vse kmetijske podružnice za njih mnenje in po zaslišanju njih misel in s posvetom pravoznanskega kmetovavča gosp. dr. Orla, je odgovoril v imenu kmetijske družbe na postavljene vprašanja tako, kar bomo doli naznanjali. To pa pred vsim še omenimo, da naj nihče ne misli, da to je že postava; kar je kmetijska družba vikši oblastnii predložila, je le njena misel, ktero bo visoka vlada še od druzih strani pretresti dala in primerjala tudi s tem, kar bojo druge kmetijske družbe nasvetovale. Iz vsega tega se bo še le osnovala postava. Ker tudi druge družbe naznanjajo to, kar so one predložile, da se kmetovavci soznanijo s to rečjo, je dovolil odbor tudi po „Novícah“ svoje delo razglasiti v razjasnjenje te zlo imenitne zadeve.

Pervo vprašanje: Kmetijska družba naj natanko pové, kaj se ima gledé na deželne potrebe, zapopasti pod zložbo zemljiš, da se potem natanko omejí obsežek te postave?

Na to vprašanje je kmetijska družba sledeče odgovorila:

„Zložba zemljiš ima biti to, da se po zaméni enega zemljiša z drugim ali več zemljiš z drugimi zemljiši, ktero zaméno ali gospodarji za ložje in koristniši obdelovanje sami želé, posamne manjše ali pa tudi večje posestva s pripravnimi bližnjimi povekšajo ali pomnožé; toda tisto zemljiše, ktero kdo za zložbo svoje posesti želí, mora spadati v versto tacih zemljiš, ktere so (kakor bo v drugem vprašanju pod čerko *b.* povedano) za zameno pripravne. Namen zložbe, naj že ta obstojí le v zaméni dvéh ali več kosov med sabo, ali pa da se cele posestva več deležnikov vkupej veržejo in potem po naj bolj pripravnem načinu razdelé, mora pa vselej biti nasprotno polajšanje obdelovanja, bolj koristnega in bolj pripravnega gospodarstva, in zboljšek gruntnih dohodkov sploh, kakor povekšanje malih popred le raztresenih kosov. Ako kdo zaméno svojega zemljiša z drugim sosedovim želí, ne more zaméne od svojega soseda terjati, ako bi le njemu dobro kazalo, sosedu pa ne; dobiček po zaméni mora biti na obéh straném. Kjer tega ni, jenja zapopadek take zložbe, ktero sosed od soseda terjati smé“.

Kmetijska družba je omejila obsego zložbe na to ozko mejo in svetovala, da sosed od soseda zameno terjati zamore le pod gori razloženimi okoljšinami, zakaj, če bi kdo od svojega soseda terjati zamogel, da mu mora njivo prodati, ki zraven njegovega zemljiša leží, bi se naše zemljiša, ki so že tako na male kosce raztergane, še bolj raztergale. Samo po sebi pa se razume, da tukaj ni govorjenje od prostovoljne prodaje, ampak tukaj je le govorjenje od tega, če le en gospodar želí zameno svojega zemljiša s sosedovim, ne pa tudi sosed njegov. Če sta pa obá zastopljena, se vé da je tako ta reč sama po sebi gotova. Da se pa nobenemu ne more krivična sila goditi, nad tem bo čula postava. (Dalje sledí.)

Gospodarske skušnje.

(*Debelo korenje, Riesenmöhre*) pred dvéma letoma še skor nepoznano, se je razširilo letos neizrečeno, ker je za ljudí in živino tako dobro. Samo vodstvo umetniške družbe v Vircburgu je med ondašnje kmetovavce razdelilo 609 funtov tega semena. Radovedni smo, kako se bo pri nas obneslo.

(*Drevésni vosek, ki je naj bolji kup, je jelova smola*); je tedaj zatega voljo bolji, kakor vsak drug. Da je v merzlem vremenu mehka, se ji primeša kake mastí.

(*Mazilo za rane drevesne*), ki se prav terdno prime in je dober kup, se nareja iz polovíce kravjeka, polovíce pa ila, kterimu se, da se mazilo lahko maže, pridene enmalo kravje dlake, in celò malo terpentina (smole), — na 10 funtov mazila četertinko funta terpentina.

(*Kèrte pregnati iz govjnakov (mistpeteljcov)*, je naj boljši, ako se volnate capice namočijo v kamnovcu (kamnitem olju, Steinöl) in vtaknejo v kèrtove luknje.

Pogovor od dragine žita.

1. majnika leta 1853.

Kupec: Kaj je vendar, da je žito tak drago?

Žitar: Kaj more drugač biti, ker neprenehoma dežuje! Sej mora vse zgnjiti!

1. majnika leta 1854.

Kupec: Kaj je vendar, da je žito tak drago?

Žitar: Kaj more drugač biti, ker nič dežja ni! Sej se mora vse posušiti!

1. majnika leta 1855.

Kupec: Kaj je vendar, da je žito tak drago?

Žitar: Kaj more drugač biti: zdej dež, kmali pa spet sonce! Sej mora vse snetnjavo biti.

Kupec: No! morebiti nam gospod Bog drugo leto celò nobenega vremena ne bo dal: to bo po tem takem naj bolje!

Ozir po domačii.

Vesela gora.

Od Mirne proti Mokronogu na Dolenskem se razprostira prav lepa ravnina. Kmalo na levi se dviguje prijazen homec, sploh Vesela gora imenovan, na kterega središču je bila v letu 1731 prekrasna cerkvica kaj umetno sozidana. Na južni strani molita dva zvonika svoje rudeče pokrivala v sinji zrak in cerkev kakor dva orjaška stebra podpirata. Znotrajna gornja podoba ali obok cerkve obstojí iz 4 izmalanih kupel, iz ene in velike na sredi, ene manjši pred vélikim darilnikom in 2 majhnih na straneh. Levi steni je vzidan kamen, na kterem se sledeči napis v latinskem jeziku bere: Georgi Xaveri Marottti, škof, so to božje poslopje 4. decembra 1731 blagoslovili. Nekdaj je bila cerkvica na ti gori v čast sv. Marjete, pozneje na občno prošnjo pobožnih romarjev v čast sv. Franciška Ksaverjana posvečena. Memo velicega ima ta znamenita cerkvica še 4 oltarje in kaj pripravno, v letu 1744 narejeno prižnico, z napisom: „kdor je od Boga, naj besedo božjo posluša“. Joan. E. 8. Vesela gora je sicer podružnica fare sv. Ruperta, pa ima dva tako velika in sloveča shoda ali somnja, da jo v ti zadevi noben dolensk kraj ne prekosí. Kar posebnosti te gore povikša, je prijetni pregled proti izhodu: na podnožju stojí Škerléva grajšina, na to kapelica z 14 zidanimi postajami in potem Rakovnška grajšina, dalej ravno in rodovitno polje, Šent-Rupertška fara, potlej prelepi travniki in zadnjič Mokronoški terg, njega grad — zares kinč dolenskega kraja. Nar bolj važni in naravni ozir slednjič je ta, da Vesela gora v daljavi ene ure na enaki visočini Žalostno goro, njeno milo sestrico, kakor farno cerkev Mokronoga pozdravlja in tolaži.

Fr. Mladič.

Ozir po svetu.

Eno uro pri Knićaninu.

(Konec.)

Na veliki sreberni tasi je prinesel strežaj več kozarcov vode, med kterimi je bila posoda z žlahnimi rožnimi peresci v cukru kuhanimi. Ta vkuha je Serbom naj ljubša sladčica, ktero zares tako dobro napravljati znajo, da se človeku prikupi na pervi pokús. Sladčice so že od starodavnih časov Serbom sploh naj ljubša jéd, ki se ne smejo pogreševati pri nobeni slovesnosti, pri nobenem kerstnem in svatbinem obedu in pri nobeni sedmíni; kjer koli dva prijatla vkup sedita, se gotovo prepeva pesmica:

Sečer jedu i rakiu piju
(sladčice jedo in žganje pijo).

Nanesla je beseda govorjenje tudi na poslednjo ogersko vojsko. Misli Knićaninove o serbski vstaji so se vjemale v pravilu narodne slobode od ene straní in vdanosti do cesarske vlade od druge; uno je branil Serbom nasproti Madžarom, to starim pravicam austrijanske cesarske hiše. Spustil se je on sam v vojsko, ker ga je serče gnalo, na Ogerskem bivajoče Serbe rešiti madžarskega jarma, pa tako, da se pravíce Austrije nikakor ne žalijo; vsaki vzdigi, ki bi bila kaj druzega namerjala, bi bil hipoma slovó dal. Mnogo je govoril od naj glasovitniših vodjev madžarske vstaje, in potem rekel: „Med vsimi sovražniki, zoper ktere sem se bojeval, so naj serditiši Nemci bili; vjeti Madžari so se z mojimi ljudmi kmalo sprijaznili, vjeti Nemci nikdar. Enkrat so mi — reče — pripeljali moji vojaki mladega človeka, ki so ga pri nekem četovanju vjeli; bil je zal fant z dolgimi lasmí in bistroumnega obraza. Ukazal sem mu priti v šotor moj, zvediti od njega, kaj Nemci od nas mislijo. Bil je doma blizo Berolina, in po svojem stanu je bil pisač. Na vprašanje: zakaj se zoper nas bojuje, mi je odgovoril: „pervič zato, ker ste zoperniki slobode, in drugic zato, ker ste Nemcom sovražniki; eno pa mora obveljati: ali nemška sloboda in nemška omika, ali pa slavjanska sužnost in slavjanska divjačinost“. Po tolmaču mu dam razjasniti, da se silno moti, da njegov strah pred slavjansko divjačinostjo je prazen strah, da nemška omika zamore prav dobro obstati zraven omike Slovanov. Slovani dobro vejo, koliko in kaj jim še k popolni omiki manjka, in upajo v 50 letih tako deleč priti, da bojo omiko v Europi pospeševali, ne pa je podkopovali. Sicer pa se Nemci zlo zlo motijo, ako mislijo, da smo mi zatirovavci slobode.“

Ukazal sem svojim ljudém izpustiti mladenča, in mu priporočal, naj namesto meča vzame peró v roko in si prizadeva Slovane bolje spoznati in nam, pa tudi svojim rojakom s pisanjem koristiti. Osem dní potem so ga spet na bojišču vidili. Bojeval se je, kakor da bi bil ob pamet, in moji vojaki so mi rekli, da je v vojski konec storil. Žal mi je bilo po njem!“

Na to stopi strežaj spet v sobo. Knez je poklical generala k sebi.

Slovanski popotnik.

* (*Pregled časopisov jugoslavenskih*): 1. „Srbski Dnevnik“ (v Novem Sadu 2krat vsaki teden), vrednik: Dan. Medaković. Letna cena s podučno-zabavnim tednikom pod naslovom: 2. „Sedmica“ (III. tečaj, enkrat vsaki teden) po pošti 10 fl., sama „Sedmica“ 4 fl. — 3. C. k. službene „Narodne Novine“ (XX. tečaj, v Zagrebu, vsaki dan), vrednik: dr. Ljud. Gaj, vradni list za Horvaško in Slavonio. — 4. „Srbske Novine“ (XXI. tečaj, v Beligradu 3krat vsaki teden), vrednik: Miloš Popović. Vradni list za kneževino Serbsko. Letna cena po pošti v austr. deržavi 12 fl. 42 kr. — 5. „Glasnik dalmatinski“ (VI. tečaj, v Zadru 3krat na teden). Vradni list za Dalmaćio. Vrednik: Ant. Kuzmanić; letna cena s pošto 5 fl. — 6. „Novíce kmetijskih, obertnijskih in narodskih rečí“ (XII. tečaj, v Ljubljani 2krat v tednu), vrednik: dr. Janez Bleiweis; letna poštna cena je 4 fl. — 7. „Gospodarske Novine“ (II. tečaj v Zagrebu, vsaki teden enkrat, izdaja jih družtvo gospodarsko za Horvaško in Slavonio), vrednik: Drag. Rakovec; letna cena v Zagrebu 2 fl., po pošti 3 fl.; za članove družt. gosp. 1 fl. in 1 fl. 30 kr. — 8. Pravnik, časopis za pravne i deržavne znanosti“ (II. tečaj, vsak teden enkrat v Zagrebu); vrednik: M. Mrazović, letnai cena s pošto 5 fl., v Zagrebu 4 fl. — 9. „Neven“, zabavni i poučni list. (3. tečaj v Zagrebu, enkrat na teden); vrednik Josip Praus; letna cena z „književno prilogo“ vred mu je po pošti 5 fl. — 10. „Zagrebački katolički list“ (tečaj V. v Zagrebu, izhaja vsaki teden enkrat); vrednik Josip Torbar; letna cena s pošto 5 fl. 20 kr., v Zagrebu 4 fl. — 11. „Svetovid, centr. list za prosvetu, novosti, trgovinu i modu“ (tečaj III., v Beču 2krat na teden), vrednik Aleks. Andrić; letna cena s pošto 10 fl. — 12. „Šolski prijatel“ (III. tečaj, enkrat na teden v Celovcu), vrednik A. Einšpieler, letna cena mu je po pošti 2 fl. 12 kr. — 13. „Zgodnja danica“, katolšk cerkven list, VII. tečaj, v Ljubljani enkrat v tednu; vrednik Andrej Zamejc. Letna cena s pošto 2 fl. 40 kr.

(Po „Neven-u“).

* Drugi zvezek Šulekovega velikega rečnika je prišel na dan; odslej bodo ostali zvezki berž sledili. Da sta ta dva zvezka tako kasno izšla, je uzrok o tem, da bo rečnik ta imel 80 namesto obetanih 40 pol, tedaj se je za uredjenje tolikega materiala več časa potrebovalo.

* „Pražske novine“ naznanujejo, da se ondi tiska katalog vsih bukev českih, ki so med občinstvo prišle.

* Drugi zvezek „spominkov arheologiških“, ki se je ravno izdal v Pragi, zapopada prav zanimive sostavke.

* Gosp. Zap pripravlja za tisk nov prostonarodni popis kraljestva českega po novi politiški in sodnijski razdelitvi.

* Gosp. Kulda oglaša, da se je namenil izdati popolno zbirko basen in povedk moravskega ljudstva. „Slovenske noviny“ jih močno hvalijo.

* V Kraljevem Gradcu se je osnoval nov česk humorističen spis pod naslovom: „Velke viteżstvi humoru nad politiku!“ ki ga izdaja Vaclav Pospišil. Pervi zvezek je že na svitlem in zapopada marsikaj zares smešnega.

* 11. maja so odgernili spominek českemu pisatelju Holemu postavljen.

* Tiskar Jaroslav Pospišil v Pragi je dobil dovoljenje nov časopis pod naslovom: „Pražska pošta“ izdajati.

* Na Dunaji je prišel pervi zvezek českega in nemškega slovnika od Konečnega na novo na svitlo.

* Pri Jaroslavu Pospišilu v Pragi se tiska delo „Tadeaš Bezejmeny“ eden najlepših romanov poljskega pisatelja Korenovskega v češki prestavi.

* Gosp. Vaclik je dokončal spis pod naslovom: „Zapisky z Jihoslovan“ čili „Cesta z Čeh do jihoslovanskyh krajin Srbska a Bosny“. Priložen bo temu spisu tudi zemljovid jugoslavenskih dežel.

* Urar Nečajev na Ruskem je znajdel nove zvezdarske ure, ki imajo več prednost pred sedajnimi angležkimi in francozkimi, zatoraj so se vpeljale v muzeju namorške naprave kadetske v Petrogradu; car je podaril znajdeniku 2000 rubljev za dar in mu zlato častno svetinjo in red sv. Ane podelil.

* Češki pisatelj Bezdeka je dokončal prestavo psalmov Davidovih.

* Šolni svetovavec na Českem gosp. Wenzig je po Čelakovskem nabrane česke in ruske pesmi v nemško prestavil in v Pragi na svitlo dal.

* V Zagrebu je ponudil dr. Starčević Matici ilirski svojo prestavo Anakreontovih pesem z življenopisom pesnika vred. Matica ilirska ga je dala v pretres posebnemu odboru.

Novičar iz austrianskih krajev.

Xo. Iz Ormuža na Štajarskem. (Konec.) Potovaje po svoji domovini sem prišel tudi v Malo Nedeljo ter sem obiskal farno cerkev in pokopališče, kjer počiva rajnki fajmošter Anton Krempl, ki je skoz 10 let marljiv delavec v nogradu Gospodovem, svojim farmanom mil oče in zraven tega priden pisatelj slovensk bil. Nadjal sem se, da na grobu čislanega pisatelja „dogodivščine štajarske zemlje“ bo saj boren križeč stal v znamnje, da tù počiva verni sin svojega naroda. Al — serce me je presunilo, ko iskajoč le kakega malega znamnja, nisem najdel — ničesa! Je li to mogoče? Morebiti je kaka uíma pokončala spominek? Al sem ga le jez zgrešel? Prosim: naj se nam v tolažbo pové, ako sem se jez zmotil. Če se pa nisem zmotil, — — —.

Ker je ravno novo rekrutiranje izpisano, moram omeniti neke napake, ki se menda povsod tako pogostoma nahaja in v tem obstojí, da kmetje že v naj bolji starosti sinom, ki jih ima zadeti vojaški stan, prepisujejo njim svoj grunt, jih tako oprostiti vojaščine; prepisujejo se večidel za majhno kupšino, po kteri ostali otroci v škodo pridejo; namest činžev od kupšine si izgovoré kruh ali vžitek ali še kako njivico ali kravico ali kak kosček vinograda in kaj tacega. Ostale sinove skušajo priženiti h kaki drugi hiši. Pa kaj izvira dostikrat iz take naglice? Stariši ne pomislijo, da oprostujejo sina vojaščine le take zemljiša, ki imajo postavno velikost, in ako je oče tako star ali bolehen in slab, da ne more sam več gospodariti; zgodí se tedaj dostikrat, da že oženjeni mladi gospodarji se vzamejo v vojake. Pa če tudi sin ostane na gruntu, kterega mu je oče iz gole ljubezni prezgodaj izročil, kaj se pogostoma zgodí? Stari in mladi ostanejo le kratek čas v lepi edinosti, včasih le tako dolgo, dokler svatba terpí, — kmalo nastopi prepir, kreg, sovražtvo, da stariši mile solze pretakajo in komaj preterpé nehvaležnost sina in snahe, drugi otroci pa od hiše iti morajo ali se pa ravsajo in kavsajo noč in dan. In dostikrat se spozabi sin nad očetom ali oče nad sinom, da vstajajo še hujši nasledki. To je žalostni konec, ako se prezgodaj izročujejo zemljišča sinovom! Kdor ne verjame mojim besedam, naj gré prašat sodnike po deželi, — povedali mu bojo, da tretji del kaznovavnih pravd je med takimi stariši in sinovi. In od leta do leta je tacih nadlog več. Naj bi vsi tisti gospodje, kterim je skerb za svetno in večno srečo ljudstva izročena, živo razlagali nasledke tacega gospodarstva starišem, — naj bi stare in mlade podučevali, da ne zagazijo v take nesreče, iz kterih ni nobene rešitve več, — naj bi umni gospodarji sami, kteri te moje dobrovoljne besede beró, to reč dobro prevdarili, in kar je v njih moči si prizadevali, da se ti razvadi v okom pride!

Lani smo pozdravili našega novega kaplana gosp. M. K. z veselim upom, da bo za cerkev in šolo pravi mož. Rêči smemo, da se nismo goljufali. Prepričali smo se pri preskušnji pervega polleta letos, da so se otroci prav dobro obnašali, in celò naj mlajši pervenci so nas tudi s popevanjem milih domačih pesmic do serca ganili. Gré pa hvala o tem tudi našemu nevtrudljivemu šolskemu pomočniku g. F. C. Res „z zedinjeno močjo“ se da dosto veselega doveršiti, ako se razum in serce mladosti obdeluje, ne pa „šolmojštrija“ rabotno goni. Da bi le povsod edíne šolske bukvice imeli, da bi se večji otroci pridno vadili spisovanj za domače življenje, in da bi sadjoreja malo po malem povsod se učila! Bil sem tudi pri šolski preskušnji v S., pa veliko bolj vesel sem bil v naši.

Iz Ljubljane. Gospod Hašnikove v „Novícah“ že napovedane pesmi z napevi vred so v Blaznikovi tiskarnici prav lično že natisnjene. Kmali bomo kaj več od njih zvedili. — Tudi od dvéh mladih pesnikov, ki sta se že z marsikako pesmico prikupila bravcem domače poezije, pridejo pesmi na svitlo; gosp. M. Valjavcove v založbi gosp. Giontini-ta, gosp. Levstikove v založbi gosp. Blaznika. — Po nesrečni skušnji, od ktere nam je včeraj nek ljubljansk zdravnik pravil in nam en kosček nevarnega kruha pokazal, moramo svariti bolnike, ki so za merzlico bolni: naj nikar ne iščejo pomoči pri babah in mazačih, če jim je njih zdravje ali celò življenje ljubo. „Kaj boš jemala iz apoteke arcnije za merzlico, sej vsi dohtarji nič ne vejo“ — je rekla neka ženska pred 4 dnevi neki za merzlico bolni ženi pod Ljubljano; pojdi k — v Ljubljano; ta ti bo dala tri koščike nekega kruha, in če ti pervi kos merzlice ne ustavi, ti jo bo ustavil drugi, k večjem tretji. Žena uboga, gré in dobí tri koščike kruha; vzame dva — merzlice res ni, namesto nje pa — smertna nevarnost. Poklicani zdravnik hití na pomoč in najde ženo v strašnih bolečinah, pri nji pa še tretji kosček tistega kruha, kterega

smo tudi mi vidili: je bil bel pa prav suh kruh, kakor da bi bil popred v kaki reči namočen bil, potem pa na pêči posušen; na eni strani so bili černo vpisani trije križci od zgorej doli, zraven pa ravno tako beseda KABURA. S kakošno (morebiti strupeno) rečjo je ta kruh navdan, se bo pri natančni preiskavi že zvedilo. Beseda Kabura je menda le vražno slepilo; na enem kosu je bil le en križec, na drugem 2, na tretjem 3. Zvedila pa se bode tudi tista „dohtarca", ki ljudí s tim kruhom v nevarnost pripravlja in menda ga ne bo več pêkla. Letos je merzlic veliko: bolniki bodite pametni in ne iščite pomoči, kjer strup dobivate!

Novičar iz mnogih krajev.

Nj. vel. presvitli cesar so se s cesarico v četertek podali v Berno, kjer so ostali v petek; danes v saboto pridejo v Prago. V obéh mestih so se že dolgo pripravljali za veličasten in serčen sprejem. — Da se za vojaško vozništvo (Fuhrwesen) potrebno število kovaških, sedlarskih in kolarskih hlapcov dobí, se bojo po višjem ukazu taki nabirali, ki hočejo prostovoljno v to službo stopiti, kar se bo po vsih soseskah na znanje dalo. — V službo na cesarske barke se jemljejo fantje 13 do 16 let stari in dobrega obnašanja za ladjine fante; zraven živeža dobivajo tudi mesečno plačilo. — Ker se zmiraj dosto sliši od nesreč, da so ljudjé od steklih psov in druge stekle živine popadeni bili, ki se ne véjo v taki nesreči prav obnašati, je c. k. ministerstvo natančni poduk o tem razglasilo. — C. k. ministerstvo kupčijstva je v namen, da se dolenska stran Krajnskega z Horvaškim po železnici sklene, te dní ukazalo, da se ima poleg postaje v Litíi napraviti most čez Savo, za kterega je 31.500 fl. dovoljeno; za postajo v Litíi bo ta most kaj važen. — Število žandarskih regimentov se bo od 16 regimentov pomnožilo na 19. — C. k. vojna sodija v Sibinju na Erdeljskem je te dní obsodila tri žene, kot deležnice Košutovih priprav za novo ustajo na Ogerskem; po pomilostenju cesarjevem pridete dve na 10 let, ena na 8 v zapor na terdnjavo. — Lanska komisija, ki preiskuje na Ogerskem tertjo bolezen, se je spet letos ustanovila. — V Furlaníi je že dosto in lepih kokonov (svilnih mešičkov) letošnjega pridelka na prodaj. — Okoli Dunaja je že 5 mesnic za prodajo konjskega mesa dovoljenih. — Na več krajih Marskega je toča veliko škode naredila. — 1. dan prihodnjega mesca gré spet več mišionarjev v srednjo Afriko; samo iz Tiroljskega bo šlo 6 duhovnov. — Te dní se je iz rusovsko-turške vojske marsikaj govorilo od Silistrie; eni so celò rekli, da je Omer-paša prišel z močno armado nad Ruse in jih zapodil od Silistre, pa to ni res. Naj novejše verjetne novíce „Oest. Corr." le pravijo, da se Silistra junaško brani; 4krat so Rusi terdnjavo naskočili, pa nikoli niso nič opravili; predzidje se je scer po bombah nekoliko poškodovalo, pa vse to se je spet kmalo popravilo; turšk poslanec je res prišel iz te terdnjave do Rusov, pa le jih prosit, da naj nikar ne streljajo na bolnišnice v terdnjavi, kar se je berž dovolilo. Nekterе novíce pravijo, da Omer-paša, ker se francozko-angležka armada že Šumli približuje na pomoč turški, se res namerja s svojo armado oprostiti Silistro; od druzih stranî pa se sliši, da knez Paskievič sam misli z rusovsko armado zapustiti Silistro kakor pred Kalafat, ker je nek armadi, ki je iz Brajle na poti v Bukurešt, ukazal, da naj se ustavi. — Brez vse vojske so Turki zapustili Turtukaj, Nikopolje in Sistov; Turtukaj so Rusi posedli. — Na Poljsko maršira 100.000 rusovskih grenadirjev; blizo 30.000 jih je že 26. maja prišlo v Varšavo, od kodar grejo čez Zamosc v Kamenice. — Car Nikolaj dela nek s svojima sinovoma, posebno s carjevičem Konštantinom, noč in dan, in je pripravljen na veliko in dolgo vojsko; policijski minister je prebivavcom Petrograda že predpisal, kaj jim je storiti, če pridejo sovražniki po premagi Kronstadt-a nad Petrograd: ženske, starci in otroci morajo berž zapustiti mesto, strehe se morajo odkriti, tlak po ulicah raztergati in zvonovi in podobe svetnikov iz cerkev prenesti v Moskavo. — Rusovsko terdnjavo Gustavsvern, od ktere se je že dolgo govorilo, da so jo angležke barke pokončale, je admiral Napier še le 23. majnika napadel; izid tega napada še ni znan. — Angležki in francozki vojskovodi se bojo nek snidili z Omer-pašatom v Varni, da se bojo posvetovali zastran vojske na suhem in na morji. Bojè bo francozki maršal St. Arnaud glavni poveljnik vsih armad. — Iz Gerškega je prišla novíca, da se je gerški kralj Oton vès udal terjatvam angležko-francozkih poročnikov, da bo namreč miren ostal in bo v ta namen svoje ministre premenil. — V Tesalii se razširja gerški punt zoper Turke. — Turška vlada je nek zedinjenim vladam na znanje dala, da ji je knez serbski pisal, da se sam dosto močnega čuti braniti deželo pred napadom Rusov in pred notrajno prekucijo. — Knez černogorski pa menda ne bo dolgo miren ostal, ker pravi, da je iz starih pisem zvedil, da je dolžnost Černogorcov: vsake vojske zoper Turke se vdeležiti; taka je bila tudi v letih 1787—1791, ko so se Austrianci in Rusi bojevali s Turkom.

Uganjke poslednjih zastavic.

1. Grojzd. Ako mi kdo vzame cel grojzd, ne poznam na tersu; ako mi vzame jagodo na grojzdu, pa poznam. — 2. Zvezde na nebu. — 3. Štirje nesejo merliča.

Napitnica.

To zlato vinsko kaplico
Zdaj hočemo popiti,
Zavezo staro bratovsko
Želimo ponovíti:
Na zdravje pij ga bratu brat,
Da bi veseli bili!
Znabiti je to zadnokrat
Da vkupej bomo pili!

Čas nam beží ko berzni vir,
Le kratko je živeti,
In hitro hoče ljubi mir
Nam ljuta smert zatreti:
Zató ne dajmo dolgo stat'
Te čaše, bratje mili!
Znabiti je to zadnokrat
Da vkupej bomo pili!

Sem zmiraj verno ljubil vas,
Če tud ni blo poznati;
Do vas je serce vsaki čas
Gorelo, dragi bratje!
Al danes dajmo si spoznat',
Da smo si dobri bili:
Znabiti je to zadnokrat,
Da vkupej bomo pili!

Če pride dan, pa pride noč
Da v kolu sopet stali,
In desne roke si drugoč
Ko stari bratje dali,
Zapeli bomo tistokrat,
Bogú se zahvalili:
Saj nije bilo zadnokrat,
Da vkupej smo ga pili!

V. O—n.

Stan kursa na Dunaji 1. junia 1854.

Obligacije deržavnega dolga	5 %	85 1/2	fl.
	4 1/2 „	75 1/2	„
	4 „	68 3/4	„
	3 „	56 1/2	„
	2 1/2 „	43	„
Oblig. 5% od leta 1851 B		107 1/2	„
Oblig. zemljiš. odkupa 5%		83 1/4	„
Zajemi od leta 1834		226 1/2	„
„ „ 1839		122	„
„ „ 1854		91 1/4	„

Esterhaz. srečke po 40 fl.		85 1/2	fl.
Windišgrac. „ „ 20	„	30 1/4	„
Waldštein. „ „ 20	„	29 1/2	„
Keglevičeve „ „ 10	„	10	„
Cesarski cekini		6 fl. 21	
Napoleondor (20 frankov)		10 fl. 44	
Suverendor		18 fl. 20	
Pruski Fridrihsdor		11 fl. 30	
Nadavk (agio) srebra: na 100 fl.		35 5/8	fl.

Loterijne srečke:

V Terstu 31. maja 1854: **12. 70. 68. 27. 42.**
Prihodnje srečkanje v Terstu bo 10. junia 1854.

Odgovorni vrednik: *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik: *Jožef Blaznik.*